

Bilantscha annuala 2013 da la Regiun da guardias da cunfin III

■ (cp) La Regiun da guardias da cunfin III scuvra cun in effectiv da personal pli pitschen dapli cuntravenziuns en quasi tut las categorias. Las entradas sa chattan cun 7,2 milliuns francs sin il nivel da l'onn precedent. Il dumber creschent d'acziuns d'agid a favur da las autoritads partenarias stat per ina collavuraziun vivida en il mintgadi. Grazia a l'infrastructura da controlla construida da nov als passagis dal cunfin a Diepoldsau ed a Campocologno èn ils collavuratur stads en cas da far sut cundiziuns da lavur optimalas dapli controllas detagliadas da vehichels per tschertgar drogas zuppadas ed autras chausas scumandadas. L'investiziun tar il passagi dal cunfin a Diepoldsau ha gia vali la paina. Tut en tut han spezialists da la Regiun da guardias da cunfin III chattà en plirs cas passa 9 kilos da drogas diras.

Il turissem da cumpra è restà sin il nivel da l'onn precedent – la cuntribanda da rauba è s'augmentada.

La Regiun da guardias da cunfin III ha incassà en il traffic privat cun 83 650 (2012: 82 577) pajaments da dazi in import da var 7,2 milliuns francs (7,0 milliuns francs) per la cassa federala.

A chaschun da las controllas da rauba en il traffic privat han las guardias da cunfin scuvri 3817 (3540) cas da cuntribanda. Quai correspunda ad in lev augment da 7,8%. I sa tracta qua da cuntravenziuns cunter la lescha da duana e cunter la lescha davart la taglia sin la plivalur, cunter la protecziun da spezias e da marcas sco er da delicts da la polizia d'economia, da commerzi, da mastergn e da sanadad. Tar in cas da cuntribanda pli grond èn vegnidas chattadas 750 stangas da cigarettas en in vehichel. En passa 500 cas è vegni importà illegalmain alcohol en quantitads da dapli che 5 liters.

Scuvri mintga di in cas da cuntribanda da drogas

Las collavuraturas ed ils collavuratur da la Regiun da guardias da cunfin III han scuvri 365 (334) cuntravenziuns cunter la lescha da narcotics. En 250

Tgauns da drogas èn impurtants per chattar meds narcotics che vegnan sur cunfin a moda illegala.

KEYSTONE

cas èn vegnids importads illegalmain products da cannabis (marihuana u haschisch). En 35 cas èsi vegni empruvà d'importar u d'exportar cocain e heroin. En ils auters cas èn vegnidas chattadas substanzas scumandadas sco «guts da ko» u ecstasy tar las viagiaturas ed ils viagiaturs.

Er l'onn passà han las guardias da cunfin chattà drogas en la dimensiun da kilos. Las drogas eran per gronda part zuppadas en vehichels. Cundiziuns da lavur optimalas en la garascha da controlla a Diepoldsau han facilità la tschertga da drogas. Las suandantas quantitads èn vegnidas chattadas: haschisch/marihuana 17,6 kg (2,2 kg); heroin 4,3 kg (1,2 kg); cocain 5,4 kg (1,8 kg).

Documents falsifitgads u diever abusiv da documents

L'onn passà èn vegnidas fermadas tut en tut 178 (190) persunas che han em-

pruvà da sa legitimar cun documents falsifitgads. Ulteriuras 24 persunas (14) han empruvà d'entrar en Svizra cun documents autentics che n'eran però betg vegnids emess per ellas.

80% dals documents falsifitgads èn vegnids scuvrids tar ils passagis dal cunfin, 20% a chaschun da controllas en trens internaziunals. Las falsificaziuns han en general in'alta qualitat.

Armas scumandadas – l'augment cuntinua

Gia l'onn passà ha stuì vegnir constatà in ferm augment tar la cuntribanda cun armas scumandadas. Questa tendenza ha cuntinuà. En la perioda da rapport actuala èn vegnidas confiscadas 429 (347) armas scumandadas. I sa tractava principalmain dad armas da culp e dad armas da piz sco er da pistolas d'alarm. En intgins cas èn er vegnidas confiscadas armas da fiu chargiadas.

Tschertga da persunas, d'objects e da vehichels

Durant ina controlla da cunfin han las guardias da cunfin la pussaivladad, sch'i dat in suspect inicial concret, da controllar l'identitad d'ina persuna. Da la cumparegliaziun da las datas en il sistem informatisà da retschertga naziunal (Ripol) ed en il sistem informatisà da Schengen (SIS) hai dà en connex cun la tschertga da persunas 2348 (2003) resultats positivs. Da quellas persunas eran 671 (575) persunas inscrites en il Ripol per l'arrestaziun e 141 (111) persunas avevan in scumond d'entrar en Svizra. 643 (551) persunas eran inscrites en il SIS. Ils motivs da retschertga èn stads numerus. Els han tanschì da multas betg pajadas fin a crims da violenza.

En il sector da la tschertga d'objects èn ils cas sa reducids a 269 (338) cas. In augment cun 271 (145) cas da success hai dà tar la tschertga da vehichels

tschertgads. En 31 vehichels, ch'èn vegnids controllads da las collavuraturas e dals collavuratur da la Regiun da guardias da cunfin III, èn vegnidas chattadas iseglias da delict u d'infracziun. Las persunas fermadas èn vegnidas surdadas a la polizia per ulteriurs scleriments.

Migraziun

Il squitsch da migraziun cuntinuant al cunfin dal sid da la Svizra n'ha chaschunà naginas consequenzas directas sin la situaziun da migraziun en il territori da competenza da la Regiun da guardias da cunfin III. Tuttina èn l'onn passà vegnidas fermadas 25% dapli persunas ch'èn entradas illegalmain en Svizra u che sa trategnevan illegalmain en Svizra. Il dumber da persunas fermadas è s'augmentà a 597 (479). Las 58 (35) persunas èn vegnidas surdadas a la polizia sco cuntribandists probabels d'umans.

En 550 (577) cas èn vegnids tramess rapports a las autoritads chantunals da la polizia d'esters pervia d'annunziats tralasciadus u perquai che las permissiuns da lavur da furniturs da servetschs esters mancavan.

Acziuns da meds eronautics

L'onn passà hai dà tut en tut 57 acziuns cun meds eronautics: 55 cun helicopters e duas cun dronas. Questas acziuns augmentan la preschientscha en spezial sin vias betg survegliadas permanentmain, sco p. ex. il Pass dal Spleia, ed han in effect preventiv.

Acziuns a favur d'autras autoritads

Las appartegnetas ed ils appartegnets da la Regiun da guardias da cunfin III han fatg 348 (285) acziuns a favur d'autoritads da polizia naziunals ed estras. En quest connex sa tractavi oravant tut da sustegn tar eveniments spontans (alarms d'infracziun, accidents da traffic, tschertga da persunas sparidas) u d'acziuns cuminaivlas planisadas (patruglias maschadadas per cumbatter cunter infracziuns la fin dal di, sustegn da spezialists en cas da controllas grondas).

Inscunter interrumentsch a Turitg

Alexi e Markus en la Giesserei Oerlikon

■ Sin gievgia, ils 6 da mars envida la URB, Uniun da las Rumantschas e dals Rumantschs en la Bassa a l'emprim inscunter interrumentsch dal 2014. Quella saira dastgain nus sa legrar da dus musicists e poets che èn a tuts bain enconuscents: Alexi Nay e Marcus Hobi. Ils dus chantauturs rumantschs, simplamain numnads Alexi e Marcus, han pudì festivar l'onn passà lur giubileum da 30 onns sin la tribuna. Cun lur chanzuns rumantschas èn els pia stads preschents trais decennis en la scena da musica e nus sperain ch'els fetschian anc ditg plaschair a nus cun lur bellas chanzuns. Emprèndi d'enconuscher in l'auter han els durant la recruta e lura decidì da far ensem il studi a Friburg. Sco ch'i para è quai stà in temp fitg fritgivaivel areguard la musica.

L'emprima giada sa preschentan els 1983 a Laax cun atgnas chanzuns e cun chanzuns popularas rumantschas. Entaifer sis onns publitgeschan els trais producziuns e quasi quaranta chanzuns rumantschas: «Ina canzun», «In clom», ed «Anavon». L'onn 1986 retschaiavan Alexi e Marcus il pitschen premi Walo sco meglers artists giuvens da la Svizra. Surtut

Ils musicists e cantauturs Markus Hobi ed Alexi Nay (da san.) en acziun a chaschun d'ina occurrenza a Turitg.

FOTO C. BERTHER

la chanzun «Il clom dalla Greina» fa enconuscents els lunsch enturn. Autras onurs suondan, numnadamain il premi da cultura «Pader Flurin Maissen» 1990 ed il Premi da promoziun dal chantun Grischun in onn suenter.

En lur chanzuns èn legria e tristezza, amur e gritta, melanconia e protest fitg datiers in da l'auter. Ed adina e surtut dominescha la speranza. Las duas vuschs restan dentant adina en il center. La davosa producziun «Salischina» (2008) mussa puspè tut las facetts da la musica dad Alexi e Marcus. Igl è il resultat d'ina lunga collavuraziun, durant la quala text e musica èn adina puspè sa chattads e s'unifitgads ad ina unitad persvadenta.

Vegni tuts da lunsch e da manaveil cun amis ed enconuscents per giudair ensem cun Alexi e Marcus e cun nus da l'URB ina divertenta saira cun las nunemblaivlas chanzuns... e tgi sa, forsa datti era novas.

La saira da entschava a partir da las 19.00. Insa era vegnir pli tard cura ch'igl è. I vegn offerri in aperitiv. A revair ils 6 da mars ad Oerlikon.

URB, Uniun da las Rumantschas e dals Rumantschs en la Bassa